

Ismeretlen itáliai szerző verse a 13. századból

ZALÁN TIBOR

et factus est
sudor eius sicut guttae
sanguinis decurrentis in terram

...feltámadtam, és haladván
a menny kapuja felé, felidéztem
szenvetésem történetét. Aki nem
látott keresztben meghalni emberfiát,
annak nem adatott még szenvedést látni...
(elfelejtett korabeli szerző ajánlása)

„Útált és az emberektől
elhagyott volt, fájdalmak férfია
és betegség ismerője! Mint aki elől
orcánkat elrejtjük, útált volt; és nem
gondoltunk vele. Pedig betegségeinket
ő viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi
azt hittük, hogy ostromoztatik, verettetik
és kínoztatik Istentől! És ő megsebesítettett
bűneinkért, megrontatott a mi
vétkünkért, békességünknek büntetése rajta
van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg.”
(Ézsaiás 53,3–5, Károli Gáspár fordítása)

1. haematohydrosis

a hajnal barna volt → heten indultunk
a Gat-Semáné kertbe → ama Júdást
követtük alig csörrent meg fegyverünk
de mégis erős zajnak tűnt fel nekünk
a csöndben mi a kert felől gomolygott
akár a köd → akár a halál jött ránk
azt mondták a zsidó királyként ismert
szélhámost kell hegemonunk színéhez
vinnünk → mesélnek ez emberről csodás
történeteket hogy a víz borrá vált
az érintésétől s hogy a kenyeret

szaporítani tudja → halászok közt
a halakkal művelt számtalan csodát
s most itt rejtőzködik tanítványokkal
az olajfás ködligetek mélyében →
a kertbe lépve szemünknek szoknia
kellett a homályt minden felől árnyak
mozogtak s nem volt tudható hogy élők
vagy holtak járnak a ködben szertesztét
az Olajprés kertben → fogvacogva fától
fáig nyomultunk egymást nem veszítve
el előre → így értünk a tisztáshoz

ahol fehér ruhában térdelt ő kit
elfogni s előállítani volt paran
csunk → tán imádkozott vagy elmélázott
alakra vészna ember ott a ködben
s hogy csörrent bárki fegyvere megfordult
felénk mutatva arcát és a tisztünk
rémülten fordult hozzánk „nézd csak vérzik”
→ az arcon vér s verejték csurgott végig
a holdderengésben ez látható volt
s a társaim riadtan léptek hátra
a félelem lett úrrá rajtuk nyomban

a szenvedő láttán → csodákról kezdtek
pusmogni gyáván kardjukkal a csöndet
szabdalva tanácstalanul meredtek az
előljárónkra ki szintén bénán állt
babonázva a vérlátványtól → én meg
— lévén hogy orvos volnék tudományban —
rögtön láttam haematohydrosis volt
mi e furcsa jelenséget kelthette
ez emberek fölötti rettegéstől
és gyötrődéstől származtatható jegy
→ a verejtékmirigyek körül lévő

bonyolult sok véredények rendszerét
mozgásba hozza a kín mit érez a
szorongást gyötrődést elszenvedő → ki
feladja egy idő után a reményt
→ hajszalerek pattannak meg s a vér a
verejtékkel vegyülten távozik a
testből → kétségbeesett arcát felénk
emelte kit Isten fiának hívtak
(mások zsidók királyának csúfoltak)
mozdulni nem mert senki sem → hát szóltam
az ezredeshez „uram ne láss csodát

ez az ember szenved és kialvatlan
s hogy orvosilag magyaráznám meg mi

történt" s a férfi felállt alvókhoz ment
szomorúan „mit alusztok? keljetek
fel és imákat mondjatok kísértés
ellen...” de nem fejezte be mert Júdás
az iskarióti csókkal illeté
arcát mely jel volt egyértelmű nem más
akit keresnénk ő maga Jézus a
a tiszt most félrelökött és durván ekkor
karjánál megragadta őt aki

a fájdalomtól felkiáltott → és mind
a társak a védtelenre rohantak
ütötték és leköpdösték ott sorban
„zsidók királya így döglesz meg” mondták
hajába tépve és ő vérző arcát
az égre emelte és imádkozott
értünk → egy pillanatra csönd lett → aztán
elősereglettek kiket tanított
és fegyvert rántva ellenálltak → egyik
kardjával a társamhoz sújtott fülét
nyomban levágva szegénynek → csak Jézus

parancsa óvta meg életük ki szólt
a vért akarók ellen legyen már csönd
a törvényt hordozókkal senki szembe
ne szálljon → és meggyógyította fülét
a szolgálának s szomorúan mondta „úgy
vonultatok ki ellenem kardokkal
s botokkal mint ki rabló ellen indul —
hatalmatok sötétségnek hatalma”
s engedte elvezetni magát onnan
a bölcs hegemon élé ki itélni
fog római módra → hátrébb húzódtak

a tanítványok → csak egy követte mind

2. flagrum

a tárgyalást követő néhány órán
belül került sor a korbácsolásra
amelyre a hegemon ítélte ← őt
a zsidók királyának nevezettet ←
kezeit lemosva előre a vértől
← egy oszlophoz kötözék a foglyot úgy
magasra emelve karját lógott és
arcát előbb a durva fába verték ←
ruhájától megfosztva mezítlen várt

ahogy szúzen fogant anyjából a lét
be a fénybe kilépett ← fintor rándult

az arcán szét ahogy érzi a bámész
nőket a megtöretése helyénél
állni a testét nézve mohó szemmel
← hitetlen társak vállalták verését
kiket megtört a szolgálat ← s a távol
barbár provinciákon töltött évek
elszűvták vériükből az irgalomnak
nedvét az utolsó cseppig ← álltak ott
flagrumjaik suhogtatták előtte
(rövid nyelvű korbács a flagrum két ág
ban végződő bőrszíjából áll mellyek

végén sok apró birkacsont van ← annak
okán hogy bőrbe húsba hatolva még
tovább fokozzák a nyomorult kínját
← a korbács visszahúzásával erős
vérzést okoznak tépve húst és bőrt is) ←
arcán szégyent s fájdalmat véltem látni
nyomát sem félelemnek a kínoktól
szelíd volt még halálra szántnak sem tűnt
← és már ütötte elvadulva a két
nagy martalóc nyaktól a lábszáráig
gonddal hogy minden ponton tépjen a szíj

ép bőrt nem hagyva a hátán semmit ← sőt
a zsidó törvényre rácafolva még
harminckilenc csapást megtoldották ők ←
felváltva csépelelték ← verejték pergett
arcukról nagy testük zihált és károm
kodtak mikor kezdtek fáradni a vad
ütlegelésben és kezdték elunni
dolguk ← halkan nyögdecselelt s jajgatott e
közben Jézus ← kínoktól rángatózva
a vézna testet fájdalom csavarta
szét ← bőr alól a húsa felvöröslött

ahogy forrón ömlött hátából a vér ←
a poroszlók egyre figyeltek már csak
életbe' maradjon az elitelt még
s a názarélinek halkan vert szíve
lelógott a feje tört a termete
látszott hogy nincs egész magánál ← ilyen
mértékű roncsolása izomszövet
nek súlyosságban csak az egész testnek
megégésével ér fel ← mély égésre
kell gondolnunk mely önmagában is már
halálos ← néhány órát pár napot csak

a szenvedőnek hagyva hátra ← élet
telenül lógott a test nagy vértócsát
izzadt a kín alatta ki jogtalan
került megszegyenülésbe ← ilyenkor
további következményként lép fel hogy
mellhártyaűrben a tüdőnél súlyos
folyadék felhalmozódás indul így
hypovolaemiás sokkal reagál
bántalmazottnak teste a nagyfokú
folyadék- és vérvesztésre a bántást
is fel számítva ezekhez ← a bámész

sereglet körbe állta s kíváncsian
nyúlkaft felé ← akadt ki vigyorgott és
utánzóván a szerencsétlennek ar
cát torz vigyorról jajgatott s röhögött
← a legtöbben gúnyos szóval dobálták
akár a gyermekek kővel hűtlennek
hítt asszonyokat a város szélénél
kőbányában ← Krisztus nem észlelt semmit
az egészből vézna teste erőtlenn
csüngött a durva fán ← s hagyták ott lógni
a napon sokáig még ← legyek s más vér

szívó rovarok lepték el testét s a
vértócsából szomjas ebek lefetyel
ték vérét mit még nem szívott be a föld
← megrándult néha jelezve hogy él még
egy ifju nő vizet szánt adni a szom
jazónak ám ellökte egy poroszló
onnan ← s a gyermeke érdeklődően és
borzongva nyúlt a vértől csúszós testihez
de nem reagált rá az elitelt ← kis
kezével hajtani kezdte a férgek
csapatát melyek vérbűzre jöttek a

forróság fátylain túlról ← mindenki
tisztában volt azzal hogy mindhiába
a túlélés ← a flagrum után kereszt
vár rá és szájalom vett rajtuk erőt
mert volt ki sírt ← s a tér lassan megtelt az
embersóhajjal ← s mintha megérezné
a nap is megszűnt egy percig fönt sütni ←
sötét karikák táncoltak szememben
figyelve Jézus szenvedését ← hát nem
látszott királynak nem volt más nyomorult
kis ember ← hogy lehetne isteni sarj
s jöttek levenni őt a fáról ketten

Ismeretlenül is köszönet
Dr. Galántai Orsolyának
és Ruff Tibornak, akiknek
a Jézus szenvedése —
orvosi szemmel. Fájdalmak
férfa és betegség ismerő-
je című munkája nélkül
sohasem készült volna el
ez a szöveg!